

WIADOMOŚCI STATYSTYCZNE

GLÓWNY
URZĄD
STATYSTYCZNY

MIESIĘCZNIK
ROK XXII
WARSZAWA
MARZEC 1977

3

w numerze:

BRONISŁAWA RATAJCZAK

Tematyka mieszkaniowa w Narodowym Spisie Powszechnym 1978 r.

ZDZISŁAW SIERADZKI

Ochrona gruntów rolnych i leśnych

LILIANA ŻARSKA

Zasoby leśne Polski

WŁADYSŁAW KONDRAT

Kohortowa analiza wpływu czynników demograficznych na poziom umieralności niemowląt w Polsce

BOLESŁAW GRACZYK

Prace przygotowawcze do Narodowego Spisu Powszechnego 1978 r. do realizacji w I półroczu 1977 r.

JADWIGA MAŁKOWSKA

Działalność oddziałów terenowych WUS w minionym roku

JÓZEF OLEŃSKI

Założenia Systemu Państwowej Informacji Statystycznej (II)

SPIS TREŚCI

СОДЕРЖАНИЕ

CONTENTS

Bronisława Ratajczak — Tematyka mieszkaniowa w Narodowym Spisie Powszechnym 1978 r.	1
Zdzisław Sieradzki — Ochrona gruntów rolnych i leśnych	5
Liliana Żarska — Zasoby leśne Polski	7
Edward Nowak — Trendy i tempo wzrostu niektórych środków produkcji w rolnictwie a wyniki produkcyjne	11
Helena Górska — Kryteria wyboru dóbr trwałego użytkowania	13
Władysław Kondrat — Kohortowa analiza wpływu czynników demograficznych na poziom umieralności niemowląt w Polsce	16

STATYSTYKA TERENOWA

Bolesław Graczyk — Prace przygotowawcze do Narodowego Spisu Powszechnego 1978 r. do realizacji w I półroczu 1977 r.	20
Jadwiga Małkowska — Działalność oddziałów terenowych WUS w minionym roku	24
Waldemar Kamiński, Zbigniew Stekierski — 55-letni i starsi użytkownicy indywidualnych gospodarstw rolnych w woj. jeleniogórskim	25
Alicja Gliwa — Sprawozdawczość Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w woj. rzeszowskim	26
Leon Małek — Formy współpracy WUS z Wojewódzką Komisją Planowania	28
Stefania Rola-Kunach — Udział migracji we wzroście ludności aglomeracji miejskich w 1975 r.	29
Danuta Kotomyjska — Prasa o statystyce	31

INFORMATYKA W STATYSTYCE

Józef Oleński — Założenia Systemu Państwowej Informacji Statystycznej (II)	33
--	----

STATYSTYKA ZA GRANICĄ

Marlena Kuctarska-Ciestelska — Bezdzietne małżeństwa w Polsce i Czechosłowacji	38
--	----

INFORMACJE, PRZEGLĄDY, RECENZJE

Lech Gradowski — Przegląd aktualnych informacji gospodarczych	41
Maria Cieślak — „Modele zapotrzebowania na kadry kwalifikowane” (rec. Katarzyna Tymowska)	42
„Przegląd Statystyczny” (rec. Zygmunt Peuker)	44
Kazimierz Podgórski — Współpraca nauki z praktyką	45
X Sesja Grupy Roboczej do spraw Statystyki, Wyżywienia i Rolnictwa (oprac. Stefania Dąmbrowska)	46
Z zagranicznych czasopism statystycznych (oprac. E. Podolak)	47
Z obrad Kolegium GUS (oprac. eu)	48
Kronika (oprac. eu)	
Wydawnictwa GUS (wkładka)	
W czasopismach statystycznych krajów RWPG (okładka)	

Бронислава Ратайчак — Тематика жилищного хозяйства во всеобщей переписи 1978 г. (1)
Здзіслав Серадзкі — Охрана сельскохозяйственных и лесных почв (5)
Лиліана Жарска — Лесные фонды Польши (7)
Эдвард Новак — Тренды и темпы роста некоторых средств производства в сельском хозяйстве и производственные результаты (11)
Елена Гуральска — Критерия выбора предметов длительного пользования (13)
Владислав Кондрат — Кохортный анализ влияния демографических факторов на уровень смертности новорожденных в Польше (16)

МЕСТНАЯ СТАТИСТИКА

Болезлав Грачик — Подготовительные работы по всеобщей переписи 1978 г. для реализации в I полугодии 1977 г. (20)
Ядвига Малковска — Деятельность местных отделений воеводских статистических управлений в минувшем году (24)
Вальдемар Камински, Збигнев Секерски — 55-летние и старше крестьяне индивидуальных сельских хозяйств в еленегурском воеводстве (25)
Алиция Глива — Отчетность Гминных кооперативов „Самопомоц Хлопска” в жешовском воеводстве (26)
Леон Малик — Формы сотрудничества воеводских статистических управлений с Воеводской комиссией планирования (28)
Стефания Роля-Кунах — Участие миграции в росте населения городских агломераций в 1975 г. (29)
Данута Коломыйска — Пресса о статистике (31)

ИНФОРМАТИКА В СТАТИСТИКЕ

Юзеф Оленски — Положения Системы государственной статистической информации (II) (33)
--

СТАТИСТИКА ЗА ГРАНИЦЕЙ

Марлена Куцарска-Цесельска — Бездетные браки в Польше и Чехословакия (38)

ИНФОРМАЦИЯ, ОБЗОР, РЕЦЕНЗИИ

Лех Градовски — Обзор актуальной хозяйственной информации (41)
Мария Цесляк — „Модели запроса на квалифицированные кадры” (rec. Катаржина Тимоўска) (42)
„Статистический обзор” (rec. Зигмунт Поукер) (44)
Казимир Подгурски — Сотрудничество науки с практикой (45)
X сессия рабочей группы по вопросам статистики, питания и сельского хозяйства (разр. Стефания Дамбровска) (46)
Из иностранных статистических журналов (разр. Е. Подолак) (47)
По следам совещаний Коллегии ЦСУ (разр. eu) (48)
Хроника (разр. eu) (48)
Публикации ЦСУ (вкладыш)
В статистических журналах стран СЭВ (обложка)

Bronisława Ratajczak — Topics on Housing in the General National Census 1978 (1)
Zdzisław Sieradzki — Protection of Agricultural and Forest Areas (5)
Liliana Żarska — Forest Resources in Poland (7)
Edward Nowak — Growth Trends and Rates of Some Productive Means in Agriculture and Results of Production (11)
Helena Górska — Criteria for Selection of Durable Goods (13)
Władysław Kondrat — Cohort Analysis of the Impact of Demographic Factors on Infant Mortality in Poland (16)

REGIONAL STATISTICS

Bolesław Graczyk — Preparations to the General National Census 1978 in the First Half of 1977 (20)
Jadwiga Małkowska — Activities of Regional Sections of Voivodship Statistical Offices in the Last Year (24)
Waldemar Kamiński, Zbigniew Stekierski — Users of Private Farms in Age of 55 or More Years in Jelenia Góra Voivodship (25)
Alicja Gliwa — Reports of Communal Cooperatives „Samopomoc Chłopska” in Rzeszów Voivodship (26)
Leon Małek — Types of Cooperation of Voivodship Statistical Office with Voivodship Planning Commission (28)
Stefania Rola-Kunach — Share of Migration in the Growth of Population in Urban Agglomerations in 1975 (29)
Danuta Kotomyjska — Press Comments on Statistics (31)

INFORMATICS IN STATISTICS

Józef Oleński — Assumptions for the State Statistical Information System (Part II) (33)

STATISTICS IN FOREIGN COUNTRIES

Marlena Kuctarska-Ciestelska — Childless Marriages in Poland and Czechoslovakia (38)
--

INFORMATION, SURVEYS, REVIEWS

Lech Gradowski — Survey of Current Economic Information (41)
Maria Cieślak — „Models of Demand for Qualified Staff” (reviewed by Katarzyna Tymowska) (42)
„Statistical Survey” (reviewed by Zygmunt Peuker) (44)
Kazimierz Podgórski — Cooperation of Science with Practical Work (45)
Tenth Session of the Working Group on Statistics, Food and Agriculture (by Stefania Dąmbrowska) (46)
From Foreign Statistical Periodicals (by E. Podolak) (47)
From Debates of the CSO College (an advisory body to the CSO President (by eu) (48)
Chronicle (by eu) (48)
CSO Publications (an appendix)
On Statistical Periodicals in the CMEA Countries (on the cover)

nych ukazujących realia naszego życia, a co za tym idzie trafność ocen stanu gospodarki i decyzji podejmowanych na różnych szczeblach. W artykule autor przytacza szereg przykładów, gdzie pracownicy WUS kontrolując prawidłowość nadsyłanych sprawozdań wykrywają „sukcesy papierkowe”, nie mające pokrycia z rzeczywistością. Popelniane świadomie nieprawidłowości wywodzą się z pozornego ukrycia zaniedbań, tym samym chęci uniknięcia przykrości lub z chęci utrzymania niezасłużonych wynagrodzeń w postaci premii. Pozornie drobne sprawy pojedynczych instytucji w kategoriach ogólnogospodarczych i społecznych nabierają poważnego ciężaru. WUS zwalczając przejawy nierzetelności i niedbalstwa ze strony sprawozdawców. W minionym roku do kolegów orzekających przekazano 48 spraw z wnioskami o ukaranie osób odpowiedzialnych za uchybienia w sprawozdawczości statystycznej. Pracownicy WUS starają się weryfikować dane różnymi metodami. Uciekają się również do konfrontacji otrzymanych sprawozdań z rzeczywistością.

Nierzetelna, sporządzana byle jak i niefachowo sprawozdawczość jest m.in. także problemem Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Tarnowie, o czym donosi *Dziennik Polski* (nr 242) w artykule pt. „Mężczyźni na urlopie macierzyńskich — do czego prowadzi nierzetelna sprawozdawczość”. Najwięcej kłopotów pod tym względem sprawiają pracownikom WUS kółka rolnicze i GS. Wynika to głównie z braku fachowców — statystyków w tych jednostkach. Aby uniknąć w przyszłości powtarzających się kłopotów, pracownicy WUS w Tarnowie zamierzają zwiększyć ilość kontroli, a także we własnym interesie prowadzić szkolenie na temat znaczenia sprawozdawczości i techniki jej sporządzania, ponadto prowadzone będą instruktaże indywidualne. Na rezultaty tej akcji trzeba będzie jednak poczekać.

Jak podała *Gazeta Współczesna* (nr 262) od września ubiegłego roku w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym w Białymstoku pracuje system Seecheck firmy Redifon — elektryczny zestaw do przetwarzania danych. Licencja zakupiona została w Wielkiej Brytanii, a w Polsce system znany jest pod nazwą MERA 9150. W białostockiej komórce doświadczalnej opracowuje się pełny zestaw programów przetwarzania danych dla celów statystycznych. Nad oprogramowaniem pracuje sztab programistów i organizatorów przetwarzania danych. System eliminuje karty i taśmy perforowane, co powoduje skrócenie o połowę czasu potrzebnego na sporządzenie nośnika informacji oraz znaczne skrócenie czasu dostępu do niego, obniża też koszty eksploatacyjne o 50% w porównaniu z dotychczas stosowanymi metodami. Obecnie, w stadium przejściowym, do Głównego Urzędu

Statystycznego w Warszawie wysyłane są taśmy magnetyczne z zakodowanymi danymi statystycznymi. W przyszłości, gdy Białystok otrzyma ośrodek informatyczny WUS, obsługujący również województwa łomżyńskie i suwalskie, wyposażony w maszynę cyfrową Odra 1305 oraz końcówkę transmisji danych, możliwa stanie się bezpośrednia łączność komputera z GUS. Wtedy dopiero nastąpi pełne wykorzystanie możliwości jednego z najlepszych systemów jakim jest właśnie system Seecheck.

Życie Radomskie doniosło, że prezes Głównego Urzędu Statystycznego nadał 21 korespondentom rolnym z woj. radomskiego odznaki „Za pracę honorową”, które przyznano za wysoką społecznie przydatność pracy korespondentów w rolniczych badaniach statystycznych. Ponadto sześciu osobom wręczono srebrne, a dziewięciu brązowe odznaki „Za pracę honorową”.

W ponad 30 artykułach prasy centralnej i terenowej omówione zostało styczniowe badanie — pełny spis pogłowia zwierząt inwentarskich w gospodarstwach indywidualnych i uspołecznionych. *Dziennikarze*, wyjaśniając społeczeństwu m.in. dlaczego zdecydowano się na zebranie pełnych danych o pogłowiu zwierząt według stanu na koniec 1976 r., przytaczają wypowiedź wiceprezesa GUS Tadeusza Walczaka przekazaną PAP, w której stwierdził, że „rzetelna znajomość tego co mamy, czym i jak gospodarujemy jest zawsze bardzo ważna. Szczególnie jednak wówczas, kiedy pojawiają się nowe, zwłaszcza niekorzystne zjawiska, co wymaga podjęcia szybkich, trafnych i wszechstronnych działań mających na celu polepszenie sytuacji. Potrzeba taka zaistniała w związku ze spadkiem pogłowia zwierząt, zwłaszcza bydła i trzody w gospodarstwach indywidualnych, na skutek kolejnych niekorzystnych lat dla rolnictwa, które spowodowały trudności paszowe. Trzeba więc uczynić wszystko, by jak najszybciej odbudować pogłowie i zapewnić warunki dalszej intensyfikacji produkcji zwierzęcej”.

Przygotowania do spisu powszechnego, który odbędzie się w 1978 r. są już przedmiotem pierwszych artykułów prasowych: *Życia Warszawy* (nr 6), *Sztandar Ludu* (nr 292), *Gazety Lubelskiej* (nr 281), *Kuriera Szczecińskiego* (nr 283) i *Kuriera Lubelskiego* (nr 278). Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów, która została podjęta w tej sprawie, spis będzie obejmował ludność i jej warunki mieszkaniowe. Komisarzem generalnym mianowany został prezes Głównego Urzędu Statystycznego, zaś w poszczególnych województwach na komisarzy powołano wojewodów. W grudniu br. przeprowadzony zostanie spis próbny w 19 jednostkach administracyjnych.

Danuta Kołomyjska

INFORMATYKA W STATYSTYCE

Założenia Systemu Państwowej Informacji Statystycznej (II)

dr Józef Oleński

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Systemu Państwowej Informacji Statystycznej GUS

W I części artykułu („Wiadomości Statystyczne” nr 2/1977), wprowadzono podział Systemu Państwowej Informacji Statystycznej na podsystemy. Wyróżniono następujące klasy tych podsystemów:

— podsystem rejestracji i identyfikacji kategorii społeczno-ekonomicznych „SŁOWNIK”, stanowiący centralny element bazy normatywnej SPIS,

- podmiotowe podsystemy SPIS,
- wojewódzkie banki danych,
- problemowe banki danych,
- centralny bank danych statystycznych.

W tej części przedstawimy podstawowe cechy i funkcje wymienionych wyżej klas podsystemów SPIS.

**BAZA NORMATYWNA — PODSYSTEM REJESTRACJI
I IDENTYFIKACJI KATEGORII (WSKAŹNIKÓW)
SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH (SŁOWNIK)**

Zadaniem bazy normatywnej, w tym podsystemu identyfikacji i rejestracji kategorii społeczno-ekonomicznych „SŁOWNIK” jest zapewnienie spójności informacyjnej w ramach SPIS oraz między SPIS a innymi systemami rządowymi i resortowymi.

Spójność tę zapewni opracowanie i udoskonalenie istniejących klasyfikacji i kodów oraz sprecyzowanie i ujednoczenie nazewnictwa i zakresu znaczeniowego wskaźników społeczno-gospodarczych używanych w statystyce i poza statystyką.

Klasyfikacje podmiotowe, dotyczące jednostek gospodarujących, określają jednolite zasady grupowania tych jednostek według podstawowego przedmiotu działalności (Klasyfikacja Gospodarki Narodowej oraz pogłębione klasyfikacje jednostek niektórych działów gospodarki narodowej), przynależności organizacyjnej, formy prawnej i organizacyjnej, klasy wielkości, lokalizacji itp. Klasyfikacje dotyczące osób określają podstawy grupowania ludności lub pracowników według różnych cech, w tym zawodu, poziomu wykształcenia, kwalifikacji, źródeł utrzymania, wielkości dochodów itd.

Prace nad klasyfikacjami mają na celu zapewnienie spójności i jednolitości kryteriów klasyfikacyjnych w ramach poszczególnych klasyfikacji, jak również spójności kryteriów w różnych klasyfikacjach z punktu widzenia możliwości jednoznacznego klasyfikowania obiektów oraz zgodności z rozwiniętym systemem bilansów gospodarki narodowej, który powinien być traktowany jako punkt odniesienia dla identyfikacji wszystkich informacji odcinkowych. Dzięki temu zostanie zapewniona spójność i hierarchiczność klasyfikacji na wszystkich szczeblach, tak aby docelowo było możliwe automatyczne zestawienie bilansu gospodarki narodowej, bez potrzeby dodatkowych przekształceń, jednoznaczne agregowanie informacji i dezagregacja, a więc analizowanie dowolnej wielkości cząstkowej w jej związku z otoczeniem społeczno-ekonomicznym i całą gospodarką narodową.

Podstawowym narzędziem utrzymania spójności wewnątrz SPIS oraz z innymi systemami jest podsystem rejestracji i identyfikacji kategorii społeczno-ekonomicznych „SŁOWNIK”.

System realizować będzie następujące cele:

- ◆ ujednoczenie nazewnictwa kategorii społeczno-ekonomicznych, ustalenie jednolitych jednostek miary, przekrojów, zakresów obiektów opisywanych za pomocą danej kategorii, okresów czasu, charakteru wielkości,
- ◆ ustalenie trybu wprowadzenia nowych kategorii w procesie projektowania badań statystycznych w formie obowiązku rejestrowania każdej kategorii w podsystemie,
- ◆ formalizacja trybu zatwierdzania formularzy statystycznych,
- ◆ ustalenie jednolitego systemu klasyfikacji kategorii w zbiorach danych statystycznych, określenie ciągłości danych, w powiązaniu z katalogiem zbiorów SPIS, jak również stworzenie bazy do prac nad kompleksową porównywalnością informacji.

Cele te „SŁOWNIK” będzie realizował poprzez:

- ◆ wprowadzenie karty kategorii (wskaźnika) społeczno-ekonomicznej, zawierającej kompleksowy opis kategorii,
- ◆ nadanie stałych identyfikatorów kategoriom; wprowadzenie obowiązku posługiwania się stałymi identyfikatorami na formularzach statystycznych; zatwierdzenie formularza będzie możliwe dopiero wówczas, gdy wszystkie kategorie na formularzu będą posiadały stałe identyfikatory nadane przez podsystem,
- ◆ ustalenie jednolitych zasad identyfikacji zbiorów danych statystycznych i wyszukiwania poszczególnych wielkości w tych zbiorach,
- ◆ ustalenie jednolitych zasad opracowywania katalogów informacji statystycznych we wszystkich podsystemach SPIS i bankach danych w oparciu o „SŁOWNIK”,

- ◆ wprowadzenie trybu analizy projektów badań statystycznych z punktu widzenia dublowania informacji w innych badaniach, możliwości scalenia badań i integracji formularzy statystycznych.

Prace nad podsystemem „SŁOWNIK” powinny uzyskać szczególny priorytet w ramach SPIS.

SŁOWNIK jest projektowany jako wspólny system SPIS i CENPLAN. Sukcesywnie powinien oddziaływać na systemy terenowe i resortowe. Umożliwi to zapewnienie większej spójności między kategoriami planistycznymi i statystycznymi oraz kontrolę strumieni informacyjnych i zasobów danych w celu eliminacji dublowania oraz ujednoczenia informacji.

**PODSYSTEM INFORMACJI O JEDNOSTKACH
GOSPODARKI USPOŁECZNIONEJ**

Celem systemu jest dostarczanie użytkownikom, w szczególności administracji gospodarczej i władzom politycznym wszystkich szczebli, informacji o działalności jednostek gospodarki uspołecznionej. Informacja ta powinna być dostarczana szybciej, w formie dostosowanej do indywidualnych potrzeb odbiorców, umożliwiającą kompleksową charakterystykę zarówno poszczególnych jednostek gospodarki uspołecznionej i grup jednostek, jak i charakterystykę działową, gałęziową i branżową w zakresie działania gospodarki uspołecznionej.

W skład podsystemu wchodzi następujące elementy strukturalne:

- rejestr kategorii społeczno-ekonomicznych charakteryzujących jednostki gospodarki uspołecznionej (podrejestr „SŁOWNIKA”),
- rejestr jednostek gospodarki uspołecznionej (REGON),
- bazy danych o jednostkach gospodarki uspołecznionej,
- procedury analityczne (procedury analiz statystycznych i modeli analitycznych jako narzędzie oceny działalności jednostek gospodarki uspołecznionej i różnych aspektów całej gospodarki uspołecznionej),
- działowe i tematyczne banki danych.

System jest wdrażany etapowo. Docelowym wynikiem systemu są banki danych o jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Informacje wielokrotnie wykorzystywane przez szereg użytkowników, niezbędne do kompleksowych analiz ekonomicznych i społecznych gromadzone będą w bankach danych. Zapewni się użytkownikowi dostęp do informacji w bankach danych oraz możliwość ich przetwarzania w trybie konwersyjnym lub partionym na żądanie, za pomocą języka zbliżonego do języka użytkownika.

W tym celu należy rozwijać prace nad językiem użytkownika informacji statystycznej, w szczególności studia semiotyczne nad językiem ekonomicznym. Na tej podstawie będzie można opracować metodykę projektowania języków zorientowanych na użytkownika i języków problemowo-zorientowanych.

Równoległe z zastosowaniem tradycyjnego opracowania informacji statystycznej, w ramach pojedynczych formularzy przez zakładanie baz danych (podstawowych) i banków danych, należy rozwijać język zorientowany na procedury. W pierwszej kolejności w języku procedur należy ująć podstawowe metody analizy danych statystycznych, następnie elementy prostych modeli analitycznych i symulacyjnych, dążąc sukcesywnie do wypracowania zorientowanego na użytkownika języka budowy modeli analityczno-symulacyjnych o dużych możliwościach dokonywania rachunków prognostycznych.

Z uwagi na stan i możliwości rozwoju bazy organizacyjno-technicznej SPIS oraz stan kadry projektantów systemów projektowania i wdrażania podsystemu, zadanie to powinno być realizowane etapami:

ETAP I. Zakładanie baz danych podsystemu na szczeblach centralnym oraz lokalnie na szczeblu terenowym (tam gdzie istnieją warunki uruchomienia wojewódzkich banków danych).

ETAP II. Sukcesywne uruchamianie przetwarzania informacji poprzez podstawowe bazy danych i zasila-
nie banków z baz podstawowych.

ETAP III. Powszechne wprowadzenie integracji podmiotowej danych ze sprawozdań w ramach tworzenia podstawowych baz danych podsystemu, głównie na szczeblu terenowym.

ETAP IV. Wdrażanie języków zorientowanych na użytkownika i zasilanie banku centralnego podsystemu z banków wojewódzkich.

Przejęcie z etapu I, w jakim znajduje się obecnie podsystem do etapu II wymaga istotnych zmian organizacyjnych w procesie projektowania i wdrażania podsystemów SPIS.

Podsystem informacji o jednostkach gospodarki uspołecznionej może funkcjonować w cyklu poniżej miesiąca (w szczególności dekady), miesięcznym, kwartalnym, rocznym. Obecny zakres prac projektowych i wdrożeniowych dotyczy cyklu rocznego.

Umożliwi to gromadzenie zasobów informacji jednostkowych ze szczebla jednostek na rozrachunku gospodarczym (podlegających rejestrowaniu w systemie REGON). Umożliwi to również opracowywanie kompleksowych analiz strukturalnych, śledzenie dynamiki i trendów rozwoju gospodarki objętej sektorem państwowym i spółdzielczym, tworzenie szeregów czasowych charakteryzujących zarówno rozwój poszczególnych jednostek jak i branż i gałęzi. Powstanie możliwość szybkiego przeliczania skutków zmian organizacyjnych, zmian cen, struktury produkcji, na sytuację ekonomiczną i wskaźniki planistyczne, w układach organizacyjnych, ekonomicznych i przestrzennych.

PODSYSTEM INFORMACJI O ROLNICTWIE INDYWIDUALNYM

Podsystem informacji o rolnictwie indywidualnym opisuje stan i rozwój procesu reprodukcji w sektorze rolnictwa indywidualnego. Wydzielenie tego podsystemu SPIS wiąże się przede wszystkim ze specyfiką metody badania rolnictwa indywidualnego poprzez spisy rolne pełne i badania reprezentacyjne.

Podsystem obejmie sukcesywnie automatycznym przetwarzaniem informacji spisy rolne roczne i kwartalne, inne badania prowadzone przez korespondentów rolnych, szacunki inspekcji plonów.

Z uwagi na duże rozdrobnienie gospodarki chłopskiej i wielką ilość obiektów obserwacji nie zakłada się tworzenia rejestru obiektów.

W związku z tym na obecnym etapie koncepcji SPIS stawia się przed podsystemem następujące cele:

- ◆ na szczeblu centralnym utworzenie baz danych o rolnictwie indywidualnym, charakteryzujących kompleksowo produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą), środki produkcji, w tym ziemię, zaopatrzenie materiałowo-techniczne rolnictwa indywidualnego (w tym nawozy, pasze, maszyny rolnicze), usługi dla rolnictwa w układzie terenowym (do szczebla gmin), grup gospodarstw rolnych o znacznie bardziej szczegółowych grupowaniach niż obecnie, uwzględniających obszar gospodarstw, klasy ziemi, strukturę upraw, zainwestowanie, sytuację w zakresie siły roboczej itp.;

- ◆ na szczeblu wojewódzkim — bazy danych o rolnictwie indywidualnym w szczególności miejscowości (wsi i miast) w układach w zasadzie odpowiadających szczeblowi centralnemu, z ewentualną większą szczegółowością informacji. Przewiduje się utworzenie dostępnego archiwum danych jednostkowych zagregowanych III poziomu,

- ◆ na szczeblu gminy założenie archiwum IV poziomu dla dokumentów podstawowych opisujących indywidualne gospodarstwa rolne oraz założenie na tym poziomie rejestrów gospodarstw rolnych dla celów statystycznych, z identyfikacją umożliwiającą w przyszłości automatyczną agregację danych. Państwowe gospodarstwa rolne, spółdzielnie produkcyjne i inne jednostki organizacyjne obsługi rolnictwa uspołecznionego będą ujęte w podsystemie informacji o jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Zakłada się, że lista informacji opisujących gospodarstwa indywidualne będzie koordynowana w ramach „SŁOWNIKA” i dzięki temu uzyska się spójność tych informacji z danymi uzyskiwanymi z gospodarstw rolnych sektora państwowego i spółdzielczego, ujmowanych w podsystemie informacji o jednostkach gospodarki uspołecznionej.

W ramach realizacji podsystemu dążyć się będzie do poprawy kompletności i wiarygodności informacji statystycznych dzięki rozbudowaniu systemu kontroli poprzez zestawianie informacji z różnych źródeł (dane o gospodarce ziemią, o zaopatrzeniu rolnictwa itd., zestawiane będą z danymi ze spisów rolnych, co umożliwi korektę błędów). Należy dla badań pełnych i reprezentacyjnych podjąć prace nad automatyczną korektą błędów oraz opracować uniwersalny system kontroli danych i tworzenia baz danych podstawowych.

W podsystemie zapewniona będzie możliwość integracji danych pochodzących z różnych badań. W związku z tym niezbędne jest podjęcie systematycznych prac nad algorytmizacją sprowadzania danych z różnych badań indywidualnej gospodarki rolnej do porównywalności. Ponadto należy zapewnić możliwość kojarzenia tych danych z danymi z innych podsystemów w zakresie problematyki żywnościowej i rozwoju sektora rolno-spożywczego, niezależnie od form własności.

Podsystem zapewni różne formy serwisu informacyjnego dla użytkowników wszystkich szczebli, w zakresie odpowiadającym serwisom opisanym w podsystemie informacji o jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Uruchamianie podsystemu będzie następować etapami. W pierwszym etapie dążyć się będzie do eksperymentalnego uruchomienia baz danych na szczeblu centralnym i wojewódzkim w oparciu o komputeryzację przetwarzania informacji zagregowanych, nanoszonych na arkusze zbiorcze przez rachmistrzów spisowych spisów rolnych według sołectw (miejscowości) i gminy. Należy przy tym dążyć do tego, aby podstawowym źródłem informacji o rolnictwie indywidualnym były kwartalne spisy rolne przeprowadzane metodą reprezentacyjną, wzbogacane o uzupełniające dane szacunków plonów, również uzyskiwane metodą reprezentacyjną. Powinno to doprowadzić do zastąpienia dotychczasowych pełnych spisów rolnych, przeprowadzanych co pół roku, przez systematyczne obserwowanie dobrze wylosowanej i systematycznie aktualizowanej próby oraz przez przeprowadzane co kilka lat (np. w okresach 5-letnich) powszechne spisy rolnictwa. Wymaga to udoskonalenia badań reprezentacyjnych, a w szczególności liczebności i metod losowania próby, aby można było z badań reprezentacyjnych uzyskać wiarygodne informacje według gmin i miast. Następnie podjęte zostaną prace nad uruchomieniem archiwów IV poziomu w gminach według jednolitych zasad. Rejestry gospodarstw rolnych umożliwią poprawę jakości badań reprezentacyjnych, kontrolę kompletności informacji i sięganie do informacji podstawowej.

W dalszym etapie podjęte zostaną prace nad językiem problemowo-zorientowanym. W obecnej fazie rozwoju SPIS i prac nad koncepcją nie podejmuje się zagadnienia komputeryzacji przetwarzania danych jednostkowych ze spisów rocznych, z wyjątkiem badań reprezentacyjnych. Nie wydaje się bowiem, aby rozwój bazy technicznej planowany na najbliższe 10-lecie umożliwił efektywną realizację takiego przedsięwzięcia. Perspektywicznie należy przypuszczać, że po założeniu skomputeryzowanych rejestrów gospodarstw rolnych na szczeblu województwa lub gminy, podsystem rolnictwa indywidualnego może funkcjonować w sposób zbliżony do podsystemu informacji o jednostkach gospodarki uspołecznionej. Przyspieszenie realizacji tego etapu może nastąpić w wyniku przemian rolnictwa indywidualnego w kierunku ściślejszego powiązania z gospodarką uspołecznioną, zgodnie z uchwałami VI Plenum KC PZPR.

PODSYSTEM INFORMACJI O LUDNOŚCI

Celem podsystemu jest udoskonalenie badań demograficznych i badań poziomu życia ludności, dzięki zastosowaniu środków informatyki. W ramach podsystemu dążyć się będzie do udoskonalenia metodyki badań demograficznych, zwłaszcza rozszerzenia zakresu badań reprezentacyjnych i podejmowania nowych tematów badawczych w oparciu o badania reprezentacyjne.

Założenia podsystemu przewidują organizację baz danych o ludności na szczeblu wojewódzkim i central-

nym. Bazy te będą utrzymywane w postaci archiwów III poziomu na szczeblu wojewódzkim oraz docelowo — IV poziomu na szczeblu gminy i miasta. W oparciu o bazy szczebla wojewódzkiego i centralnego opracowywany będzie stały serwis informacyjny. Szczególną uwagę zwróci się na możliwość szybkiego udostępniania informacji o dużym stopniu przetworzenia na indywidualne zapotrzebowanie użytkowników.

W podsystemie tym procesy demograficzne będą obserwowane poprzez dane o:

- ◆ stanie ludności charakteryzowanej według wieku, płci, miejsca zamieszkania, poziomu życia, dochodów, wykształcenia, zatrudnienia itd. Główne źródła danych stanowią będą spisy powszechne i badania reprezentacyjne,
- ◆ ruchu naturalnego ludności,
- ◆ migracji wewnętrznej i zewnętrznej oraz ich przyczyn poprzez bieżące śledzenie ruchu migracyjnego,
- ◆ dochodach i wydatkach ludności na podstawie reprezentacyjnego badania budżetów rodzinnych.

Zapewniona zostanie możliwość integracji danych z różnych badań, dzięki rozwinięciu procedur sprawdzania danych do porównywalności. Integralnym elementem podsystemu jest moduł prognoz demograficznych, umożliwiający wielowariantowe opracowywanie prognoz demograficznych różnych typów, w oparciu o stale aktualizowane dane w bazach podstawowych.

Ponadto przewiduje się uruchomienie na szczeblu centralnym i wojewódzkim banków danych o ludności, zawierających informacje w układzie przestrzennym: na szczeblu centralnym — gmina, miasto, na szczeblu terenowym — miejscowość.

Aby zapewnić spójność informacyjną w ramach podsystemu, niezbędne jest, oprócz wykorzystania „SŁOWNIKA” do koordynacji listy kategorii, opracowanie jednolitego systemu identyfikacji jednostek terytorialnych, umożliwiającego automatyczną agregację i dezagregację danych od obwodu spisowego do województwa.

Dzięki możliwości korzystania z informacji pochodzących z różnych źródeł, podsystem będzie mógł wykorzystywać również dane z rządowego systemu informatycznego PESEL.

PODSYSTEM INFORMACJI O JEDNOSTKACH TERYTORIALNYCH KRAJU

Celem systemu jest dostarczenie użytkownikom informacji statystycznej o zjawiskach społeczno-gospodarczych związanych z daną jednostką terytorialną lub w układzie przestrzennym oraz odniesienie tej informacji do konkretnego obszaru terytorium kraju.

Z uwagi na to, że inne obiektowe podsystemy SPIS będą również dysponowały informacją w układzie przestrzennym, podsystem ten skoncentruje się na uzyskaniu informacji ściśle związanej z przestrzenią, takiej jak: zasoby naturalne, gospodarka ziemią, zasoby infrastrukturalne i inne elementy majątku nieruchomego (budynki, budowle, tereny uzbrojone itd.), kształtowanie i ochrona środowiska, zanieczyszczenia itd. Głównym odbiorcą informacji z tego podsystemu powinni być użytkownicy zajmujący się planowaniem przestrzennym i kształtowaniem środowiska oraz decydenci dokonujący wyboru lokalizacji inwestycji, rozwoju produkcji uzależnionej od lokalnych warunków. Podsystem ten, w powiązaniu z podsystemami informacji o ludności, rolnictwie indywidualnym i podsystemem informacji o jednostkach gospodarki uspołecznionej będzie mógł dać kompleksowy opis statystyczny danego regionu, gminy, miasta bądź miejscowości.

Podsystem składać się będzie z następujących elementów strukturalnych:

- a) listy kategorii (podrejestr „SŁOWNIKA”),
- b) system rejestracji i identyfikacji jednostek terytorialnego podziału kraju; (SIT) rejestr ten powinien umożliwić identyfikację obwodu spisowego, obrębów ewidencyjnych, ustalić relacje i możliwości przeliczenia informacji gromadzonych według obwodów spisowych na obwody ewidencyjne i odwrotnie, umożliwić automatyczne agregowanie informacji dla miejscowości

jednostek podziału administracyjnego (gmin, miast, województw) oraz orientację tych danych w przestrzeni; system został zaprojektowany i pilotowo wdrożony,

c) bazy danych podstawowych z badań periodycznych pełnych i reprezentacyjnych, jednorazowych lub wieloletnich, na podstawie których przygotowywane byłyby publikacje statystyczne ogólnego użytku lub serwis na indywidualne zamówienie,

d) banku danych szczebla centralnego (w ramach Centralnego Banku Danych Statystycznych) oraz terenowego (w ramach Wojewódzkich Banków Danych) gromadzących wyselekcjonowane informacje udostępniane szybko i w układzie zgodnym z potrzebami informacyjnymi użytkowników.

Przewiduje się zwrócenie szczególnej uwagi na spójność i możliwości przepływu informacji do baz i banków danych tego podsystemu z innych podsystemów obiektowych uwzględniających przekroje terenowe. Docelowo dążyć się będzie do opracowania języka użytkownika, umożliwiającego automatyczne przekazywanie informacji z innych banków danych w systemie baz danych rozproszonych.

INNE PODMIOTOWE PODSYSTEMY SPIS

Z innych podmiotowych podsystemów SPIS, których realizacja jest przewidziana po roku 1980 należy wymienić:

- ◆ podsystem informacji o realizacji procesu inwestowania,
- ◆ podsystem informacji o jednostkach gospodarki nie uspołecznionej pozarolniczej,
- ◆ podsystemy informacji o wybranych obiektach tzw. „statystyki społecznej” (kultura, sztuka itd.),
- ◆ podsystem informacji o procesach kształcenia.

Podjęcie prac nad wymienionymi podsystemami podmiotowymi uwarunkowane jest powstaniem możliwości kadrowych w sferze prac badawczych i projektowania, jak również stworzenia potencjału informacyjnego w sieci ośrodków obliczeniowych GUS.

WOJEWÓDZKIE BANKI DANYCH

Wojewódzki bank danych stanowi zbiór banków danych podsystemów SPIS, obejmujący zakres informacji niezbędny użytkownikom danego województwa, głównie władzom i administracji terenowej oraz ich służbom. Dostęp do informacji z różnych banków danych jest jednolity dzięki zastosowaniu jednego języka zorientowanego na użytkownika, który korzystając z niego może uzyskiwać informacje w dowolnym zakresie, układzie i stopniu przetworzenia w ramach zasobów informacyjnych banku.

Za pośrednictwem banku może również użytkownik dotrzeć do informacji przechowywanych w archiwach różnego poziomu. W ramach wojewódzkich banków danych będą bowiem uruchamiane podsystemy „informacji skierowującej”, wskazujące miejsce przechowywania poszukiwanej informacji, o ile nie została ona odnaleziona w zasobach informacyjnych banku. Użytkownik otrzyma wówczas adres tej informacji w zasobach informacyjnych podstawowych baz danych lub w zasobach archiwalnych.

Wojewódzkie banki danych udostępniać mogą informacje w trybie interaktywnym i partiowym, zdalnie i lokalnie w zależności od zastosowanego sprzętu i rodzaju potrzeb informacyjnych. Pilotowy wojewódzki bank danych SPIS funkcjonuje w województwie katowickim i jest wdrażany obecnie w województwach: bielskim, częstochowskim i wrocławskim (prace przygotowawcze). Założenia typowego wojewódzkiego banku danych przedstawione zostały w artykule doc. dra hab. B. Warzechy („Wiadomości Statystyczne” nr 2/1977).

CENTRALNY BANK DANYCH STATYSTYCZNYCH

Centralny Bank Danych Statystycznych (CBDS) stanowi zbiór informacji wybranych z baz danych podsystemów podmiotowych lub z innych źródeł. Dane te są przechowywane i udostępniane centralnie.

Centralny bank danych statystycznych ma więc strukturę dwuszczeblową: szczebel dolny stanowią in-

formacje z centralnej bazy danych podsystemów podmiotowych, szczebel górny — wyselekcjonowane informacje szczególnie ważne, przechowywane w warunkach umożliwiających bezpośrednio i stałe korzystanie z danych przez użytkowników. Docelowo, w miarę rozwijania podsystemów podmiotowych i baz danych tych podsystemów na szczeblu centralnym, jak również banków problemowych, poziom górny centralnego banku danych statystycznych powinien zaniknąć. W jego miejsce powinien natomiast pojawić się odpowiednio efektywny język zorientowany na użytkownika, który zapewni dostęp do informacji równie sprawny, jak w przypadku istnienia wydzielonego poziomu górnego.

Z uwagi na nierównomierny rozwój podsystemów podmiotowych i konieczność doraźnego zaspokajania niektórych potrzeb informacyjnych, integracja modułów centralnego banku danych statystycznych będzie następowała stopniowo, etapami.

W pierwszym etapie poszczególne części centralnego banku danych statystycznych będą korzystały z odrębnych systemów zarządzania bazami danych, odrębnych języków dla użytkownika, własnej organizacji zbiorów danych. Sukcesywnie, w miarę rozwoju bazy sprzętowej i postępu prac nad administrowaniem centralnymi bazami danych SPIS następować będzie ujednoczenie struktury baz danych oraz zasad budowy (gramatyki) języków. Dzięki systemowi „SŁOWNIK” powinno się uzyskać ujednoczenie języka użytkownika.

Z chwilą opracowania katalogów informacji dla modułów CBDS na podstawie słownika, powstanie możliwość automatycznego zasilania CBDS z baz danych podsystemów obiektowych. Będzie ono rozszerzało się sukcesywnie, w miarę postępu prac nad komputeryzacją podsystemów podmiotowych SPIS na wszystkich szczeblach.

JĘZYK PROBLEMOWY DLA POTRZEB MODELOWANIA I ANALIZY

Dla pełniejszego wykorzystania zasobów informacji zawartych w bazach danych i bankach danych, niezbędne jest opracowanie języka użytkownika, zorientowanego na budowę sformalizowanych modeli procesów społeczno-ekonomicznych. Prace te koncentrować się będą w szczególności na modelowaniu procesów makroekonomicznych. Są one obecnie prowadzone w ramach projektowania górnego poziomu CBOS (Bank Danych ROZWOJ).

PROBLEMOWE BANKI DANYCH SPIS

Z punktu widzenia potrzeb informacyjnych większości użytkowników obojętne jest, z jakiego podsystemu podmiotowego informacja pochodzi. Natomiast chcieliby oni dysponować kompleksową informacją z zakresu interesującego ich problemu społeczno-ekonomicznego, niezależnie od źródła informacji, metod zbierania itd. Aby wyjść naprzeciw tym potrzebom przewiduje się tworzenie w ramach SPIS tzw. problemowych banków danych, docelowo zasilanych wyłącznie z podsystemów podmiotowych oraz ewentualnie ze źródeł zewnętrznych spoza SPIS (np. porównania międzynarodowe).

Banki takie będą tworzone sukcesywnie w zależności od wagi potrzeb. W pierwszej kolejności podjęte powinny być prace nad następującymi bankami problemowymi:

- bilanse gospodarki narodowej,
- równowaga rynku wewnętrznego,
- równowaga handlu zagranicznego,
- równowaga rynku pracy,
- równowaga inwestycyjna i reprodukcja majątku trwałego.

Tworzone będą ponadto banki umożliwiające udostępnianie informacji, kompleksowo charakteryzujących węzłowe problemy życia społeczno-gospodarczego, podejmowane przez planowanie centralne i innych użytkowników, np. gospodarka żywnościowa, postęp naukowo-techniczny itd.

W opracowywaniu tych banków wzięte będą pod uwagę dwie drogi ich tworzenia:

- zakładanie fizycznie odrębnych zbiorów danych, czyli autonomicznych banków danych w ramach centralnego banku danych statystycznych lub wojewódzkich banków danych,
- opracowanie języków problemowo-zorientowanych, umożliwiających uzyskiwanie potrzebnych informacji bezpośrednio z poszczególnych modułów centralnego banku danych statystycznych i baz danych podsystemów podmiotowych SPIS.

W ramach banków problemowych, niezależnie od wybranej strategii ich realizacji, tworzone będą języki modelowania ekonomicznego. W pierwszej kolejności dotyczyć to będzie banku problemowego bilansów gospodarki narodowej.

STRATEGIA WDRAŻANIA PODSYSTEMÓW SPIS

Projektowanie i wdrażanie podsystemów SPIS powinno następować stopniowo drogą sukcesywnego rozszerzania zastosowań informatyki w systemie statystyki państwowej. Niezbędne jest prowadzenie równoległe prac o charakterze metodologicznym, zwłaszcza formalizacja merytorycznych decyzji o charakterze metodologicznym, podsystemów bazy normatywnej SPIS, zwłaszcza „SŁOWNIKA” oraz odpowiednio do możliwości kadrowych i technicznych — podsystemów obiektowych.

Ze względu na rozmiary podsystemów SPIS, z których każdy jest wielkim systemem informatycznym, należy stosować strategię „wprowadzania nowych funkcji” do statystyki za pomocą rozszerzania form zastosowań informatyki w systemie statystycznym i uzyskiwania tą drogą jakościowego przeobrażenia istniejącego systemu statystycznego. Dzięki temu, realizacja SPIS i wdrażanie podsystemów będzie przebiegało bez zakłóceń rytmu pracy w systemie tradycyjnym, a przechodzenie na nowy tryb odbywać się będzie bez przerw w dopływie informacji do użytkowników.

Strategia ta będzie polegać na tym, że w pierwszym etapie podsystemy SPIS będą realizowane w możliwie prostej postaci, ale równocześnie w najpełniejszym zakresie. Następnie stopniowo nakładać się będzie na nie nowe funkcje obsługi informacyjnej użytkowników, funkcje koordynacyjne, modyfikacje obiegu informacji, sposób dostępu do danych, możliwości przetwarzania i rozwijania języków użytkowników, jako elementów strukturalnych bazy normatywnej SPIS.

Koleżankom pracującym w wojewódzkich urzędach statystycznych, Czytelniczkom i Korespondentkom naszego miesięcznika, z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet, pomyślności w życiu osobistym i sukcesów zawodowych

*życzy Redakcja
Wiadomości Statystycznych*

INFORMACJA DLA NADSYŁAJĄCYCH MATERIAŁY DO DRUKU W „WIADOMOŚCIACH STATYSTYCZNYCH”

W „Wiadomościach Statystycznych” publikowane są artykuły poświęcone teorii i praktyce statystycznej, omawiające metody i wyniki badań prowadzonych przez GUS oraz inne instytucje w kraju i za granicą. W czasopiśmie publikowane są również recenzje, zapowiedzi wydawnicze, notki bibliograficzne itp.

Objętość artykułu w zasadzie nie powinna przekraczać 7–10 stron maszynopisu artykułów naukowych oraz 3–5 stron artykułów informacyjnych.

Maszynopisy pisane jednostronnie po 30 wierszy à 65 znaków powinny być dostarczane w dwóch egzemplarzach (w tym oryginał). Tablice, wykresy, teksty odsyłaczy itp., zaopatrzone w arabską numerację ciągłą, powinny być załączone poza tekstem, na oddzielnych stronach; w tekście należy zaznaczyć miejsce, gdzie mają być zamieszczone. Znaki, które mają być drukowane kursywą, należy podkreślić falistą linią, a prostą linią fragmenty tekstu, które winny być wyróżnione inną czcionką.

Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zaleciło czasopismo jako lekturę pomocniczą do nauczania statystyki w uczelniach ekonomicznych, wydziałach ekonomicznych uniwersytetów oraz wydziałach inżynieryjno-ekonomicznych politechnik

Uwaga. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania w nadsyłanych artykułach zmian tytułów, skrótów, przeróbek technicznych tekstu oraz poprawek językowych. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca.

KOLEGIUM REDAKCYJNE:

dr Jan Iszkowski, mgr Krystyna Jacek, mgr Marian Klumczyk (zastępca red. nac., tel. 25-17-03), Teresa Klumkiewicz-Łazor (sekretarz redakcji), Irena Kokotkiewicz, dr Stanisław Róg (red. nac., tel. 25-14-53)

Redaktor techniczny Jadwiga Madej

Opracowanie graficzne art. plastyk Stefan Jackowski

ZARZĄD WYDAWNICTW STATYSTYCZNYCH I DRUKARNI

al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa, tel. 25-34-53, 25-48-86. Informacje w sprawach nabywania czasopism 25-48-86, 25-32-41 w. 210

REDAKCJA pok. 335c, tel. 25-91-71, 25-32-41 w. 491.

Indeks 38130

Publikacje GUS można zamawiać i nabywać w Głównej Księgarni Naukowej im. B. Prusa w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 7. Detaliczną sprzedaż bieżących publikacji GUS prowadzi także warszawskie księgarnie: ul. Żurawia 1, ul. Piękna 31/37, Kiosk PP „Dom Książki” w Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, plac Trzech Krzyży 3/5, kiosk RSW „Prasa-Książka-Ruch” w gmachu Głównego Urzędu Statystycznego, al. Niepodległości 208 oraz księgarnie w miastach wojewódzkich. Prenumeratę krajową czasopism GUS przyjmują oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele — w terminie do 25 listopada na cały rok następny. Cena prenumeraty rocznej — zł 120. Jednostki gospodarki społecznej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienia w miejscowych oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”. Zakłady pracy i instytucje w miejscowościach, w których nie ma oddziałów RSW oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

W CZASOPISMACH STATYSTYCZNYCH KRAJÓW RWPG

WIESTNIK STATISTIKI
nr 10, 1976 r.

- Bielajewskij I.* — O analizie wzajemnego stosunku miejskiego i wiejskiego handlu detalicznego
Kildiszew G., Abolencew J. — Grupowanie obserwacji według kompleksów cech
Siśkow W. — Treść i struktura teorii statystyki
Borchunow N. — Analiza reprodukcji w kołchozach i sowchozach.
Kekisz I., Truchow W. — Dobór czynników w analizie wydajności pracy.

nr 11, 1976 r.

- Dmitrijewa R., Bojarskij A., Wołkow A.* — Zadania statystyki ludności i badań demograficznych w dziesiątej pięcioletce
Ippolitow S. — Drogi doskonalenia metod określenia wzrostu wydajności pracy w wyniku postępu nauki i techniki
Paschauer I. — Teoria średnich regularnych
Kozłow T. — Problemy metodologii badania struktury w statystyce

nr 12, 1976 r.

- Kazimiec L.* — O niektórych formalnych metodach analizy indeksowej
Gajazowa Z. — Tendencje migracji ludności ZSRR
Swobodin W. — Analiza kosztów własnych i rentowności produkcji rolniczej
Szyfman A. — Pierwsze spisy przemysłowe w Rosji

STATISTIKA (PRASKA)

nr 6/7, 1976 r.

- Schlosser Š.* — Problemy doskonalenia metodologii porównania wartościowych wskaźników rozwoju gospodarki narodowej krajów RWPG
Hušek R. — Statystyczny eksperyment z kompleksowym modelem prognostycznym
Sujan I. — Podstawowe metody i programy regresji i analizy szeregów czasowych

nr 8, 1976 r.

- Lajtl J., Geisler V.* — O dalszy rozwój zautomatyzowanego opracowywania informacji społeczno-ekonomicznych

- Cyhelský L., Matějka M.* — Rozkład różnic absolutnych i indeksów
Glatz T. — System pracy z szeregami czasowymi przy zastosowaniu minikomputera

STATISTISCHE PRAXIS

nr 4, 1976 r.

- Hartig G.* — Odpowiedzialność, zadania i metody pracy PCUS po IX Zjeździe SED
Petzold R. — Rachunek efektywności w kombinacie im. Wilhelma Piecka w Mansfeld
Fritz W. — Statystyczne badanie wykorzystania naukowej organizacji pracy

nr 5, 1976 r.

- Braun E., Hennig I.* — Statystyczne wskaźniki kontroli oddziaływania czynników intensyfikacji
Klein H. — Obliczanie i analiza czynników intensyfikacji w hutnictwie
Groth G., Mischur W., Muth M. — Wiarygodność danych sprawozdawczych wspólną sprawą przedsiębiorstw i powiatowych urzędów statystycznych

nr 6, 1976 r.

- Ludwig M.* — Sprawozdawczość statystyczna na rok 1977 stwarza przesłanki dla efektywniejszego zarządzania
Heske G. — Aktualne problemy sprawozdawczości przemysłowej
Mewis M. — Niektóre aspekty systematyzacji gospodarki narodowej

STATISZTIKAI SZEMLE

nr 10, 1976 r.

- Andorka R., Illés I.* — Najnowsze tendencje ruchliwości społecznej pokoleń (cz. I)
Barta B. — Krajowe i międzynarodowe aspekty rozwoju statystyki ochrony środowiska.
Abonyi G., Krajkó G., Máricz F. — Mierzenie terytorialnej specjalizacji przemysłu

nr 11, 1976 r.

- Andorka R., Illés J.* — Najnowsze tendencje ruchliwości społecznej pokoleń (cz. II)

- Pócs E.* — Niektóre podstawowe cechy światowego zużycia energii
Nyers J. — Zbiornicze statystyczne wskaźniki mechanizacji i automatyzacji

nr 12, 1976 r.

- Bontó L., Orosz L.* — Niektóre teoretyczne i praktyczne problemy selektywnego rozwoju przemysłu
Mach P. — Szacunek zasobów naturalnych majątku narodowego

REVISTA DE STATISTICA

nr 10, 1976 r.

- Marinescu I.* — Stan prac przygotowawczych do spisu ludności i mieszkań 1977 r.
Spis ludności i mieszkań 1977 r.: pytania i odpowiedzi
Wartościowe wskaźniki produkcji rolniczej
Theiler G., Tövissi I. — Entropia albo rachunek prawdopodobieństwa w ocenie informacji ekonomicznych

nr 11, 1976 r.

- Rusu A., Pop M.* — Prognozy badawczo-normatywne
Theiler G. — Programowanie liniowe
Teich I. — Korelacja, pseudokorelacja i przyczynowość

STATISTIKA (SOFIJSKA)

nr 4, 1976 r.

- Janewa N.* — Porównawcza analiza wyników krótkoterminowej prognozy ekonomicznej
Masziach A. — Statystyczne badanie zmian statusu społecznego ludności zawodowo czynnej

nr 5, 1976 r.

- Totew A.* — Badania statystyczne jako idiograficzna i nomologiczna działalność badawcza
Todorowa-Nenkowa S. — Wskaźniki produkcji globalnej w cenach porównywalnych (według schematu bilansu przepływów międzygałęziowych)

nr 6, 1976 r.

- Sykowa I., Canow M.* — Badanie budżetów rodzinnych na podstawie próbki rotacyjnej
Auramow P., Nanczew N. — Prognozowanie wydajności pracy kierowców samochodów ciężarowych

(eu)